

มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชา

Course Specification

0105111 นิเทศศาสตร์เบื้องต้น

Introduction to Communication Arts

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต

สาขานิเทศศาสตร์

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน รายวิชาที่เรียนพร้อมกัน และคำอธิบายรายวิชา

0105111 หลักนิเทศศาสตร์

3(3-0-6)

Introduction to Communication Arts

บูรพวิชา : (ถ้ามี)

ควบคู่ : (ถ้ามี)

แนวคิดพื้นฐานของการสื่อสาร องค์ประกอบและกระบวนการของการสื่อสาร ทฤษฎี และแบบจำลองทางการสื่อสารบทบาทของการสื่อสารและการสื่อสารมวลชน
ต่อสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม

Concepts of communication, basic elements and procedure of communication, theories and models of communication; social, economic, and cultural roles of communication

2. ประเภทของรายวิชา

- ☐ ศึกษาทั่วไป
- ☒ วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน
- ☐ วิชาเอกบังคับ
- ☐ วิชาเอกเลือก
- ☐ วิชาโท
- ☐ วิชาเลือกเสรี

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา อาจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร. เบญจรงค์ ถิระผลิกะ
อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร. เบญจรงค์ ถิระผลิกะ

4. ปีการศึกษา/ ภาคการศึกษา/ กลุ่มผู้เรียน

ภาคเรียนที่ 1 ชั้นปีที่ 1/2/3/4

5. สถานที่เรียน

ห้อง 17503 อาคารเรียนรวม 2 มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

6. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

2 มิถุนายน 2568 ครั้งที่ 1

18 มิถุนายน 2568 ครั้งที่ 2

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้/มีความสามารถ/สมรรถนะที่ต้องการด้านต่าง ๆ

- 1.1 มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีทางด้านนิเทศศาสตร์
- 1.2 สามารถทำงานเป็นทีมร่วมกับบุคคลอื่น ชุมชนและสังคมได้
- 1.3 มีทักษะการสื่อสารและสามารถถ่ายทอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เพื่อสร้างเนื้อหาการเรียนการสอนที่ทันสมัย เหมาะสมกับสถานการณ์ในสังคมสมัยใหม่ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการสื่อสารในทุกระดับ และเพื่อผู้เรียนสามารถนำการสื่อสารไปใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ รวมถึงเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้การสื่อสารเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม

หมวดที่ 3 ลักษณะการดำเนินการ

1. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

ภาคบรรยาย	ภาคปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
45 ชั่วโมง/ภาคเรียน	ไม่มี	90 ชั่วโมง/ภาคเรียน

คำชี้แจง : ภาคการศึกษาคิดเป็นไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์และช่องทางที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มบุคคลตามความต้องการแต่ไม่เกิน 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ให้หมายเลขโทรศัพท์มือถือ และ e-mail ของอาจารย์ผู้สอน โดยให้นิสิตสามารถโทรศัพท์หรือติดต่อนัดหมายหรือปรึกษาได้ตามความเหมาะสม

วันและเวลาให้คำปรึกษา วันจันทร์ เวลา 09:00 – 12.00 น.

ห้องพักอาจารย์ : 13508

Email : dr.tonmaprao@gmail.com

หมวดที่ 4 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ระบุหัวข้อ/รายละเอียด สัปดาห์ที่สอน จำนวนชั่วโมงการสอน (ซึ่งต้องสอดคล้องกับจำนวนหน่วยกิต) กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อที่ใช้ รวมทั้งอาจารย์ผู้สอน ในแต่ละหัวข้อ/รายละเอียดของรายวิชา สามารถแยกชั่วโมงบรรยายและชั่วโมงปฏิบัติออกเป็น 2 ตาราง

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
1	- แนะนำรายวิชา - แนะนำผู้สอนและผู้เรียน - ความคาดหวังของนักศึกษา	3	0	กิจกรรมการสอน 1. การบรรยายเนื้อหา 2. นิสิตแสดงความคิดเห็น สื่อการสอน 1. Power Point 2. กิจกรรมท้ายบทเรียน	เบญจรงค์ ธีระผลิกะ
2	- แนวคิดพื้นฐานของการสื่อสารและการสื่อสารมวลชน (ตอนที่ 1)	3	0	กิจกรรมการสอน 1. การบรรยายเนื้อหา 2. นิสิตแสดงความคิดเห็น สื่อการสอน 1. Power Point 2. กิจกรรมท้ายบทเรียน	เบญจรงค์ ธีระผลิกะ
3	- แนวคิดพื้นฐานของการสื่อสารและการสื่อสารมวลชน (ตอนที่ 2)	3	0	กิจกรรมการสอน 1. การบรรยายเนื้อหา 2. นิสิตแสดงความคิดเห็น 3. Active Learning สื่อการสอน 1. Power Point 2. กิจกรรมท้ายบทเรียน	เบญจรงค์ ธีระผลิกะ
4	- องค์ประกอบและกระบวนการของการสื่อสาร	3	0	กิจกรรมการสอน 1. การบรรยายเนื้อหา 2. นิสิตแสดงความคิดเห็น สื่อการสอน 1. Power Point 2. กิจกรรมท้ายบทเรียน	เบญจรงค์ ธีระผลิกะ
5	- การนำเสนอรายงานครั้งที่ 1	3	0	กิจกรรมการสอน 1. การบรรยายเนื้อหา 2. วิพากษ์รายงาน 3. Active Learning สื่อการสอน 1. Power Point 2. กิจกรรมท้ายบทเรียน	เบญจรงค์ ธีระผลิกะ
6	- แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎี และแบบจำลองทางการสื่อสาร	3	0	กิจกรรมการสอน 1. การบรรยายเนื้อหา 2. นิสิตแสดงความคิดเห็น สื่อการสอน 1. Power Point	เบญจรงค์ ธีระผลิกะ

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
				2. กิจกรรมท้ายบทเรียน	
7	- ทฤษฎีและแบบจำลอง ทางการสื่อสารภายในบุคคล และระหว่างบุคคล	3	0	กิจกรรมการสอน 1. การบรรยายเนื้อหา 2. นิสิตแสดงความคิดเห็น สื่อการสอน 1. Power Point 2. กิจกรรมท้ายบทเรียน	เบญจรงค์ ธีระผลิกะ
8	- ทฤษฎีและแบบจำลอง ทางการสื่อสารมวลชน (ตอนที่ 1)	3	0	กิจกรรมการสอน 1. การบรรยายเนื้อหา 2. นิสิตแสดงความคิดเห็น สื่อการสอน 1. Power Point 2. กิจกรรมท้ายบทเรียน	เบญจรงค์ ธีระผลิกะ
9	- ทฤษฎีและแบบจำลอง ทางการสื่อสารมวลชน (ตอนที่ 2)	3	0	กิจกรรมการสอน 1. การบรรยายเนื้อหา 2. นิสิตแสดงความคิดเห็น สื่อการสอน 1. Power Point 2. กิจกรรมท้ายบทเรียน	เบญจรงค์ ธีระผลิกะ
10	- ทฤษฎีและแบบจำลอง ทางการสื่อสารมวลชน (ตอนที่ 3)	3	0	กิจกรรมการสอน 1. การบรรยายเนื้อหา 2. นิสิตแสดงความคิดเห็น สื่อการสอน 1. Power Point 2. กิจกรรมท้ายบทเรียน	เบญจรงค์ ธีระผลิกะ
11	- การนำเสนอรายงานครั้งที่ 2	3	0	กิจกรรมการสอน 1. การบรรยายเนื้อหา 2. วิพากษ์รายงาน 3. Active Learning สื่อการสอน 1. Power Point 2. กิจกรรมท้ายบทเรียน	เบญจรงค์ ธีระผลิกะ
12	- การสื่อสารกับสังคม	3	0	กิจกรรมการสอน 1. การบรรยายเนื้อหา 2. นิสิตแสดงความคิดเห็น สื่อการสอน 1. Power Point 2. กิจกรรมท้ายบทเรียน	เบญจรงค์ ธีระผลิกะ
13	- ปัจจัยที่กำหนดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการสื่อสาร	3	0	กิจกรรมการสอน 1. การบรรยายเนื้อหา 2. นิสิตแสดงความคิดเห็น 3. Active Learning สื่อการสอน 1. Power Point 2. กิจกรรมท้ายบทเรียน	เบญจรงค์ ธีระผลิกะ

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
14	- บทบาทของการสื่อสาร และการสื่อสารมวลชนต่อสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม	3	0	กิจกรรมการสอน 1. การบรรยายเนื้อหา 2. นิสิตแสดงความคิดเห็น 3. Active Learning สื่อการสอน 1. Power Point 2. กิจกรรมท้ายบทเรียน	เบญจรงค์ ธีระผลิกะ
15	- การนำเสนอรายงานครั้งที่ 3 - การบรรยายสรุป	3	0	กิจกรรมการสอน 1. การบรรยายเนื้อหา 2. วิพากษ์รายงาน สื่อการสอน 1. Power Point 2. กิจกรรมท้ายบทเรียน	เบญจรงค์ ธีระผลิกะ
สอบปลายภาค					
	รวม	45	0		

2. แผนพัฒนาประสิทธิภาพรายวิชา (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของระยะเวลาทั้งหมดของรายวิชา
- ☐ 2. จัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ องค์กร หรือหน่วยงาน
- ☒ 3. จัดการเรียนรู้เชิงรุก
- ☐ 4. รายวิชาส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการของผู้เรียน
- ☐ 5. รายวิชาก่อให้เกิดนวัตกรรมของผู้เรียน โดยมีหนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงาน
- ☒ 6. จัดการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ (online) ร่วมกับ ในที่ตั้ง (on-site)
- ☐ 7. มีการพัฒนาสื่อการสอนแบบออนไลน์โดยผ่าน TSU MOOC
- ☒ 8. เปิดเผยคะแนนเก็บก่อนการสอบปลายภาค
- ☒ 9. ส่งระดับขึ้นตามเวลาที่กำหนด โดยไม่มีข้อผิดพลาด
- ☐ 10. มีการทวนสอบรายวิชาในระบบของคณะฯ
- ☐ 11. อื่น ๆ ระบุ

3. แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับ	หัวเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	คะแนน
1	1) การสังเกตพฤติกรรมด้านการมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา 2) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	1) การสังเกตพฤติกรรมด้านการมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา 2) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ทุกสัปดาห์	10
2	กิจกรรมท้ายบทเรียนหรือทดสอบย่อย	กิจกรรมท้ายบทเรียนหรือทดสอบย่อย	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14	20
3	1) การนำเสนอรายงาน 2) การนำเสนอหน้าชั้นเรียน 3) การตอบคำถามจากการวิพากษ์ - นำเสนองานหน้าชั้นเรื่องการประยุกต์แบบจำลอง (10) - นำเสนอการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ (10) - วิเคราะห์สาร (10) - การนำเสนอชิ้นงานสร้างสรรค์ (10)	1) การนำเสนอรายงาน 2) การนำเสนอหน้าชั้นเรียน 3) การตอบคำถามจากการวิพากษ์	5, 11, 15	40
4	สอบปลายภาค	สอบปลายภาค	สัปดาห์ที่มีการจัดสอบ	30
คะแนนรวม				100

วิธีการตัดเกรด ☒ อิงเกณฑ์ (FIX-Rate)

☐ อิงกลุ่ม (T-Score)

การกำหนดช่วงคะแนนของเกรด

เกรด	A	B+	B	C+	C	D+	D	E/F
ช่วงคะแนน	≥80	≥75	≥70	≥65	≥60	≥55	≥50	≥0

Rubric การประเมินการนำเสนอผลงาน – (กรณีนำเสนอ 10 คะแนน)

เกณฑ์การประเมิน	คะแนนเต็ม	คำอธิบายระดับคะแนน
1. ความคิดสร้างสรรค์และความเป็นนวัตกรรม	3	- 3: แนวคิดแปลกใหม่ มีความคิดสร้างสรรค์ชัดเจน ตอบโจทย์นวัตกรรมในการสื่อสาร - 2: มีความคิดสร้างสรรค์ระดับหนึ่ง แต่อาจยังไม่ชัดเจนหรือยังขาดความใหม่ - 1: แนวคิดธรรมดา ไม่แสดงถึงความแตกต่างหรือความแปลกใหม่
2. ความชัดเจนของเนื้อหาและการสื่อสารแนวคิด	2	- 2: สื่อสารแนวคิดได้เข้าใจง่าย ชัดเจน เชื่อมโยง ทฤษฎีหรือตอบโจทย์หัวข้อ - 1: อธิบายได้บางส่วน หรือยังไม่ชัดเจนในบางจุด - 0: ไม่สามารถสื่อสารแนวคิดได้ชัดเจน
3. การใช้สื่อ/เทคโนโลยี/รูปแบบนำเสนอ	2	- 2: ใช้สื่อดิจิทัลหรือวิธีนำเสนอที่น่าสนใจ ช่วยเสริมการสื่อสาร - 1: ใช้สื่อได้แต่ยังไม่โดดเด่น หรือไม่สัมพันธ์กับเนื้อหา - 0: ขาดสื่อประกอบ หรือใช้สื่อที่ไม่เหมาะสม
4. ความสามารถในการนำเสนอ (Presentation Skill)	2	- 2: พูดมั่นใจ ชัดเจน สื่อสารเป็นธรรมชาติ มีการเรียงลำดับข้อมูลดี - 1: พูดต่อเนื่อง แต่ยังมีจุดสะดุด หรือไม่มั่นใจ - 0: พูดไม่ชัดเจน หรือเรียงลำดับไม่ดี ทำให้เข้าใจยาก
5. การตอบคำถามและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ฟัง	1	- 1: ตอบคำถามได้อย่างมั่นใจ แสดงความเข้าใจในผลงาน - 0: ตอบไม่ได้ หลีกเลี่ยง หรือแสดงความไม่เข้าใจงานของตนเอง

Rubric การประเมินงานวิเคราะห์ภาพยนตร์ / ปรากฏการณ์ทางสังคม (10 คะแนน)

หมวดการประเมิน	คะแนนเต็ม	เกณฑ์ให้คะแนน
1. การวิเคราะห์เชิงลึกและความเข้าใจในเนื้อหา	3	- วิเคราะห์ประเด็นสำคัญได้ชัดเจน ไม่ใช่เพียงเล่าเรื่อง - มองเห็นโครงสร้าง แนวคิด หรือบริบททางสังคมในงานวิเคราะห์
2. การเชื่อมโยงกับแนวคิด “นวัตกรรมการสื่อสาร”	3	- เชื่อมโยงประเด็นกับมุมมองด้านเทคโนโลยีสื่อ การเปลี่ยนแปลงการสื่อสาร หรือพฤติกรรมผู้รับสาร - อ้างอิงแนวคิด ทฤษฎี หรือบทเรียนจากชั้นเรียน ได้อย่างเหมาะสม
3. ความชัดเจนของประเด็นและมุมมองเฉพาะตัว	2	- มีจุดยืนหรือมุมมองวิเคราะห์เฉพาะตัว ไม่ซ้ำซากหรือลอกเลียน - มองเห็นคุณค่า/ปัญหา/คำถามใหม่ ๆ จากกรณีศึกษาที่เลือก
4. การนำเสนอเนื้อหา (พูด/เขียน)	2	- เรียบเรียงดี มีโครงสร้างชัดเจน - ใช้ภาษาถูกต้อง เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับบริบทการนำเสนอ

หมวดที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำรา เอกสารหลัก และข้อมูลสำคัญ

Rogers, E. M. (1994). *History of communication study*. New York: Free Press.

กาญจนา แก้วเทพ. (2540). การศึกษาสื่อสารมวลชนด้วยทฤษฎีวิพากษ์ (Critical theory): แนวคิดและตัวอย่างงานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)

กาญจนา แก้วเทพ. (2541). สื่อสารมวลชน : ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์

กาญจนา มีศิลปวิกัย. (2553). ความรู้เบื้องต้นและทฤษฎีการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีปทุม

พัชนี เขยจรรยา และคณะ. (2541). แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: เอลโล่การพิมพ์.

ภาภิติดี ตริสกุล, วิภาณี แม้นอินทร์, และเรวดี ไวยวาสนา. (2563). หลักนิเทศศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 7). ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

2. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

กาญจนา แก้วเทพ และคณะ. (2557). แนวคิดการศึกษาศุติวิชาปรัชญานิเทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร.

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช

พัชนี เขยจรรยา และคณะ. (2541). แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: เยลโล่การพิมพ์.

ศุภรศมี ฐิติกุลเจริญ. (2540). ทฤษฎีการสื่อสาร (Communication Theory). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง